

BEFEKTETÉS

SZUPERGAZDAGOK FELSZÁLLÓ ÁGBAN

VAGYON Míg a világon közel kétszázezer klasszikus értelemben vett szupergazdag, azaz 30 millió dollár vagyont felelt rendelkező magánszemély él, és közülük csaknem 2500 milliárdos, addig Magyarországon utóbbiból jó ha egyetlenegyét találunk, és a Blochamps várakozásai szerint 2025-re is legfeljebb ötre nőhet a számuk.

**A világ tőke-
áramlásának
60 száza-
léka, 200
ezer milliárd
dollár jelen-
leg offshore
cégeken ke-
resztül zajlik,
jórészt mul-
tinacionális
vállalatok
tőketransz-
fereinek kö-
szönhetően.**

Hét év óta először csökkent azoknak a száma a világon, akiknek a vagyona meghaladta a 30 millió dollárt. Míg 2014-ben 193 648-an voltak, addig az idén hatezerrel kevesebben lehetnek. A globális magánvagyon pedig „csak” 5,2 százalékkal nőtt 2014-ről 2015-re, s elérte a 168 000 milliárd dollárt, szemben az egy évvel korábbi 7,5 százalékos dinamikával. Ennek oka több tényezőben keresendő: ilyen a lassuló gazdasági növekedés, a kiszámíthatatlan pénzügyi környezet, a kínai részvények bedőlése, az olajárzuhanás és az erős dollár.

Kontinensek harca

Ám e csökkenés csak átmeneti lehet. Legalábbis a magyarországi privátbanki szektort elemző Blochamps Pénzügyi Tanácsadó Kft. szerint, amely úgy becsli: a következő tíz évben 40 százalékot meghaladó növekedéssel, 260 ezer fölé emelkedhet a 30 millió dollárnál nagyobb vagyonúak száma. Ez elsősorban Indiának lesz köszönhető, ahol több mint duplaannyi élhet majd a legtehetősebbekből, mint most. Kínában 75, míg az Egyesült Államokban 30 százalékkal nőhet a legvagyonosabbak száma.

Utóbbi ország esetében persze a bázis magasabb, hiszen elsősorban az USA-nak köszönhető,

hogy 2015-ben a legtöbb multimilliomos vagyonos – 69 ezer – Észak-Amerikában élt. Ázsiában eközben 41 ezer.

E két térség és Európa jócskán megelőzte a többi: az öreg kontinensen például közel 46 ezer ilyen dollármilliomos élt, ötször annyi, mint Latin-Amerikában. Az európai multimilliomosok összvagya együttesen 4619 milliárd dollárra rúgott, ez több mint négy és félszer haladta meg a latin-amerikai legtehetősebbekét.

Első ránézésre meglepő, hogy a dollármilliomosok között a 100 millió felett diszponálók aránya Kelet-Európában volt tavaly a legmagasabb, 21 százalék, míg Japánban a legalacsonyabb, mindössze egy százalék, azaz ez utóbbi térségben a legkiegyensúlyozottabb a milliommosok vagyoni összetétele.

A cash is king – magyarul: a készpénz a király – elvet nem csak Magyarországon kezdték egyre nagyobb arányban követni a válság 2008. őszi kitörését követően, tavaly a globális megtakarítások 42 százaléka szunnyadt ugyanis készpénzben és bankbetétben, hajszálra ugyanannyi, mint részvényben. A kötvényekben viszont csak 16 százalék, noha utóbbiak közé sorolandók a pénzügyi tankönyvek szerint legbiztonságosabbnak nevezett állampapírok is.

Persze Kelet-Európa 62 százalékos készpénz- és bankbetétaránya még így is kiugró, ám csak a második a főbb régiók között, az ázsiai csendes-óceáni térség ugyanis még ennél is jobban – 66 százalékos arányban – részesíti előnyben a „párnacihát”. Az nem meglepő, hogy részvényekből a világ legnagyobb piacát magának tudó Észak-Amerika dollár-milliárdosai tartották a legtöbbet (62 százalék), míg a kötvényekből Latin-Amerika (33). Ezek az arányok 2025-re alig módosulnak a Blochamps várakozása szerint.

Self-made manek

Egy 2015-ös amerikai felmérés alapján megállapítható, hogy napjainkra a vállalkozói réteg átalakult, túlsúlyba kerültek az „épített” vagyonok. Arra a kérdésre ugyanis, hogy honnan szerezte a vagyonát, a pénzemberek közel kétharmada válaszolta azt, hogy önerőből, egyharmaduk pedig azt, hogy örökölte. Ez pedig

Karagich István, a Blochamps ügyvezető igazgatója szerint azt jelenti, hogy az amerikai álom – a gazdasági esélyegyenlőséget nem alaptalanul kiabáló hangok ellenére – köszöni szépen, „él és virul”.

Becslések szerint várhatóan Észak-Amerikának lesz a legnagyobb átruházható és örököst kereső vagyona a következő 30 évben, ez 6350 milliárd dollárt jelenthet. Rövidebb távon viszont úgy tűnik, Latin-Amerika bizonyul a legnagyobb forrásnak, míg Afrika és Ázsia alacsonyabb öröklési hullámra számít.

Az vélhetően nem változik a következő tíz évben, hogy a vagyon megőrzése fő kockázatának az öröklési kérdéseket tartják majd a delikvenssek, ám azok aránya csökken, miközben a vagyon utáni adózásé nő. Ennek oka, hogy a bankszámlaadatok automatikus cseréjével a vagyonosok adóoptimalizálási lehetőségei rendkívüli módon leszűkültek.

KARAGICH ISTVÁN,
a Blochamps ügy-
vezető igazgatója

Globális paradicsom

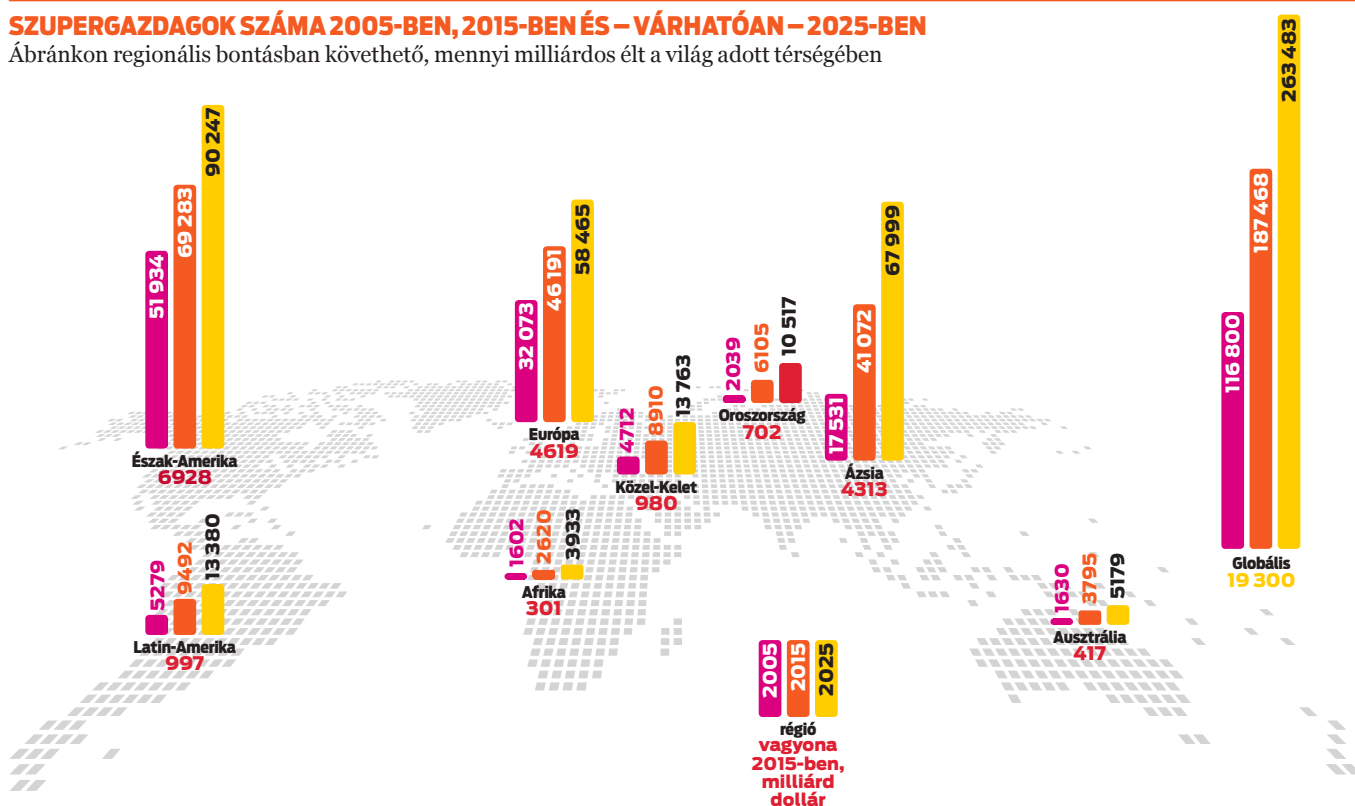
A világ tőkeáramlásának 60 százaléka, 200 000 milliárd dollár jelenleg offshore cégeken keresztül zajlik, jórészt multinacionális vállalatok tőketranszfereinek köszönhetően. Az amerikai gazdasági társaságok 2000 milliárd dollárt tartanak adóparadicsomokon keresztül külföldön, jellemzően folyószámlapénzben és amerikai államkötvényben.

A 2010 után az amerikai Internal Revenue Service (IRS) vezetésével indult banktitok-revizó az adathatóság áttekinthetőbbé tételére mostanra változtatta meg visszafordíthatatlanul a befektetési szabályokat: 2017 őszétől 54, 2018 őszétől további 26 ország adóhatóságai cserélnék adatot a Nemzeti Adó- és Vámhivattal (NAV) a magyar vonatkozású bankszámlakivonatokról.

Ám Karagich nem vár látványos hatást a banki adatok automatikus cseréjétől, nem tartja

SZUPERGAZDAGOK SZÁMA 2005-BEN, 2015-BEN ÉS – VÁRHATÓAN – 2025-BEN

Ábránkon regionális bontásban követhető, mennyi milliárdos élt a világ adott térségében

MAGYARORSZÁGON CIPRUS ÉS SEYCHELLE A SZTÁR

A szigorodó jogszabályok következtében csökken az offshore cégek alapításának száma, de távolról sem tűnik el. Egyre több az ingatlanüggyel foglalkozó, a kereskedelemben tevékenykedő és a tanácsadásból élő vállalkozás. A Blochamps szerint az offshore érdekeltségének száma Magyarországon az idén meghaladja az ötezet. A legtöbben – 1930-an – Ciprust részesítik előnyben, 1432-en a Seychelle-szigeteket, 751-en Surinamot, 688-an Panamát, 206-an a Marshall-szigeteket és 197-en Sierra Leonét.

ugyanis valószínűnek, hogy a NAV látóterébe hirtelen hatalmas vagyonok kerülnek, amelyek megadóztathatók lennének. Ne feledjük, hogy a nagy vagyonok az ötéves elévülési idő miatt az eredetüket tekintve már nem lesznek megadóztathatók, csupán a hozamuk – hívta fel a figyelmet.

A jelentős globális változás ugyan sok trükközési lehetőséget kizár, de több ország már évek óta amúgy sem enged számlanyitást tisztázatlan eredetű pénzekkel. Mindazonáltal kiskapuk ezután is lesznek, és számos ország kínál kedvező adóajánlatokat bizonyos pénzek parkoltatására a szűrkegazdaság szereplőinek.

Magyar valóság

Az OECD adatai szerint az egy főre jutó magyar jövedelem még mindig olyan távolságban van Ausztriától, mint a válság 2008. őszi kirobbanása előtti utolsó legjobb évben, 2006-ban. Annak ellenére, hogy Magyarország 2013–2015 között fajlagosan kiemelkedő mennyiségű, a GDP öt-hat százalékát meghaladó uniós támogatást használhatott fel.

Mindazonáltal a Blochamps arra számít, hogy a hazai privát bankárok által kezelt vagyon 2016 és 2018 között évente tíz százalékot meghaladó ütemben bővül. Így a 2015. végi 3480 mil-

AKTIVISTÁK TŰNTETEK az adóparadisomok ellen Brüsszelben, az Európai Bizottság épülete előtt idén áprilisban. Az offshore egyre több adófizető szemét szűrja

liárdos összvagyon az idén elérheti a 4000 milliárdos lélektani határt, 2018-ban pedig megközelítheti az 5000 milliárdot.

A magyar vagyonosok száma 2025-ig 55 százalékkal nőhet ugyan, és a 100 millió dollárosok tábora 34 főre emelkedhet, egymilliárd dollárnál nagyobb vagyonnal még 2025-ben sem rendelkezik egyetlen állampolgár

sem – legalábbis a Frank Knight felmérése szerint.

Ezzel szemben Karagich István úgy véli, már most is van legalább egy olyan magyarországi személy, akinek van egymilliárd dollár szabadon mozgósítható forrása. Ez minden bizonnyal Csányi Sándor, az OTP Bank elnök-vezérigazgatója lehet, aki már évek óta vezeti a hazai vagyonosok toplistáját. Igaz, a napi.hu májusban a 100 leggazdagabb magyarról kiadott toplistája még erre az évre is „csupán” 200 milliárd forintot tüntetett fel Csányi neve mellett, ami a jelenlegi árfolyamon 80 milliárddal kevesebb a dollármilliárdosok klubjába való belépési küszöbnél.

Sőt, a Blochamps 2025-re már öt magyarországi dollármilliárdost vizionál, miközben a Frank Knight szerint még akkorra sem lesz egy sem belőlük.

Privát szféra

Magyarországon a privátbanki üzletág belépési limitje jellemzően 30–100 millió forint között mozog. Fontos hangsúlyozni, hogy ez a likvid vagyonra vonatkozó szám, vagyis az ügyfélnek a privátbanki befektetése mellett

TÖBB FORINT, UGYANAZ A BESOROLÁS

Az amerikai Frank Knight becslése szerint 2005-ben 7800 magyarnak volt egymillió dollárt meghaladó vagyona – ez az akkori árfolyamon nagyjából 200 millió forintnak felelt meg. Ezen belül legalább 10 millió dollárja – azaz kétmilliárd forintja – 340, legalább 30 millió dollárja – azaz hatmilliárd forintja – 112, míg legalább 100 millió dollárja – azaz 20 milliárdja – 14 szerencsésnek volt. Tíz év alatt a magyarországi dollármilliomosok (vagyis az immár 280 millió forintos vagyon felett diszponálók) száma a Frank Knight szerint több mint másfélszeresére emelkedett, és 2015 végén már meghaladta a 12 ezret – annak ellenére, hogy a magyar fizetőeszköz gyengülése miatt egy dollár ma már jellemzően 280 forintot ér, azaz a dollármilliomosok klubjába való bekerüléshez jelenleg több forint szükséges. A Frank Knight szerint tízmillió dollárnál – azaz 2,8 milliárd forintnál – többel 530-an, minimum 30 millió dollárral – átszámítva 8,4 milliárd forinttal – 190-en rendelkeztek, míg 100 millió dollárt érő 28 milliárd forintja 22 embernek volt. Bár a Blochamps a 2005-ös becslést jobban, a 2015-öst ugyan kevésbé, de túlzónak találja.

GAZDAG VAGY JÓMÓDÚ?

Gazdagnak Magyarországon az tekinthető, aki több mint 200 millió forint ingó és ingatlan vagyonnal rendelkezik. Természetesen nagyobb autót vagy ingatlant birtokol egy magasabb vagyoni kategóriába sorolható személy, de ennek a rétegnek az igazán megkülönböztető fogyasztói jellemzője, hogy a szolgáltatásokat mélyebben és szélesebben veszi igénybe. Jómódúnak az 50 millió forint likvid vagyon felett diszponáló számít.

egyéb vagyonelemei is vannak. Egy hazai vagyonos ügyfélnek átlagosan 2-2,5 privátbanki számlája van. A gazdaság folyamatait látva érthetően homogén a bővülés: inkább egy szűkebb réteg gyarapszik intenzíven, míg a vagyonosok nagyobbik része csak szerényebb mértékben, vagy a vagyonuk mennyisége stagnál.

„Ráadásul tovább nyílnak az olló azok között, akiknek folyamatosan nő a vagyonuk, és akik régebben megszerzett összegeket fektetnek be” – véli Karagich.

A tehetős magyarok magas színvonalú termékeket, szolgáltatásokat keresnek, ugyanakkor rendkívül józanok. A költségeket a családi háttér, a vagyon megszerzésének a módja, a végzettség és a lakhely is befolyásolja, ráadásul bizonyos termékek és szolgáltatások csak külföldön érhetők el.

Ha 5–15 éves ciklust tekintünk a vagyonosodás jellemző intervallumának, akkor a magas értékű vagy luxustermékek fogyasztása három, szinte ugyanolyan időtartamú szakaszra osztható. Az elsőben az illető, mondhatni, „rejtőzködve fogyaszt”, a jelentősen megnövekedett anyagi lehetőségei mentén kielégíti az azonnali exkluzív fogyasztói igényeit. A második fázisban a fogyasztásán felül „felesleget termel”, így már képes beruházni, befektetni. A harmadik szakaszban pedig az egyik réteg „transzpárens fogyasztóvá” válik, a másik viszont inkább „rejtőzködve fogyasztó”, illetve befektető vagyonos marad.

■ Csabai Károly

Bitcoin: támadás és védekezés

VÉLETLEN Éppen akkor érte története második legnagyobb hekkertámadása a bitcoint, amikor a pénzvilág komolyabban kezdett foglalkozni az elfogadásával.

Mintegy 70 millió dollárt tulajdonítottak el azok a hekkerek, akik augusztus elején feltörték a bitcoin addig biztonságosnak hitt Bitfinex nevű tőzsdei kereskedési rendszerét. Ez volt a második legnagyobb méretű kibernetikai lopás a virtuális pénz 2009 óta íródó történetében. A tokiói MtGox tőzsde 2014. eleji megtámadásakor durván 350 millió dollár értékű bitcoin került illetéktelen kezekbe. Összességében a nyílt forráskódú digitális fizetőeszköz kereskedési rendszereinek egyharmadát hekkelték már meg, amelyek közel fele emiatt le is húzta a rolót.

VÉDETELENÜL Egyre növekvő kockázatot jelent a bitcointulajdonosok számára, hogy virtuális pénzüket nem védi olyan biztosítás, mint a bankokban elhelyezett megtakarításokat Európában százezer euróig (azaz mostani árfolyamon mintegy 31 millió forintig) szavatoló betétbiztosítási alap. Mondhatnánk, hogy ez természetes, hiszen a részvényesek tőkéje is kitett a kockázatoknak az utolsó centig. Csakhogy a bitcointőzsdék többsége virtuális bankként aposztrofálja magát, ami alkalmas lehet arra, hogy megtévessze a virtuális pénzeszínálás iránt érdeklődőket.

A bitcoinba fektetőknek egyébként sincs nagyon más választásuk, mint alultőkésített börzéken üzletelni, ami azt jelenti, hogy egész egyszerűen nincs annyi tőke, amely úgy elnyelné a veszteségeiket, mint a hagyományos és szabályozott

bankrendszerek vagy tőzsdék. „Megjelent az a félelem a bitcoinközösségben, hogy a központi tárban lévő pénzeik kockáztatnak vannak kitéve” – mondta a Reutersnek egy magát megnevezni nem kívánó amerikai profi kereskedő, akinek ezer dollár értékű bitcoinja bánta a Bitfinex meghekkelését. Szerinte ez a gondolat eddig is ott motoszkált az emberek agyában, mielőtt bitcoint vásároltak.

A szakértők szkeptikusak a tekintetben, vajon sikerül-e valaha is biztonságosabbá tenni a bitcoinkereskedési rendszereket. Szerintük semmilyen technológia, kriptovaluta vagy pénzügyi rendszer nem lesz százszázalékos biztonságban a hekkerekkel szemben. S valóban háttörő: az amerikai belbiztonsági minisztérium tanulmánya szerint ugyanis a bitcoin 2009-es megjelenésétől 2015 márciusáig az erre specializálódott tőzsdék egyharmadát hekkelték meg.

BANKBIZTONSÁG Ezzel szemben a magánszemélyek jogait védő nonprofit szervezet, a Privacy Rights Clearinghouse kimutatta, hogy az Egyesült Államokban működő 6000 bank közül csak 67-nek – azaz alig valamivel több mint egy százaléknak – az adatait törték fel 2009 és 2015 között. Az is igaz ugyanakkor, hogy a világ tőzsdéin a hekkertámadások aránya a bankiakénál jóval magasabb, miután az azokon bonyolódó jelentősebb készpénzmozgás csábítóbb azoknak, akik törvénytelenégeken törnek a fejüket. Így nem véletlen, hogy a 46 börze

Egyre növekvő kockázatot jelent a bitcointulajdonosok számára, hogy virtuális pénzüket nem védi olyan biztosítás, mint a bankokban elhelyezett megtakarításokat szavatoló betétbiztosítási alap.